

Adatok a győr-gyirmóti Holt-Rába lepkefaunájához (Lepidoptera)

†HORVÁTH GYULA JÁNOS & SCHMIDT PÉTER¹

¹Rippl-Rónai Múzeum, 7400 Kaposvár Fő utca 10.
e-mail: peter.schmidt.smmi@gmail.com

HORVÁTH, Gy. J. & SCHMIDT, P.: *New micro and macro moth data for the fauna of the Holt-Rába at Győr-Gyirmót.*

Abstract: After the sudden death of the primary author of this paper, Gyula János Horváth (1961-2019), the lepidopterologist working around the Szigetköz and Győr his collection has been bought by the Rippl-Rónai Museum (Kaposvár). The documentation of this unpublished research was chosen from his written legacy. It contains significant data and information for the fauna of the Szigetköz. The post-editing and modification was carried out by the secondary author.

The primary author publishes the results of his research focusing on nocturnal Micro- and Macrolepidoptera, that was carried out in 2004 around Holt-Rába, next to Győr-Gyirmót. Altogether 532 species were collected, 157 of Micro- and 375 of Macrolepidoptera, respectively. The more valuable and rare species are *Cosmopterix orichalcea*, *Atremaea lonchoptera*, *Friedlanderia cicatricella*, *Arenosthola semicana*, amongst some protected ones (*Ostrinia palustralis*, *Euplagia quadripunctaria*, *Catocala fraxini*, *Xestia sexstrigata*).

Keywords: Microlepidoptera, Macrolepidoptera, faunistic data, rare species, Szigetköz, Hungary.

Bevezetés

A Holt-Rába, vagy tévesen elterjedt másik nevén Holt-Marcal, Győr-Gyirmót határában található, Győrtől DK-i irányban.

A vizsgált szakasz egy része országos jelentőségű védett terület, a területileg illetékes elsőfokú természetvédelmi hatóság a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság. Védettségi kategóriája tájvédelmi körzet, a Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet része.

Lepkészeti irodalom e területre vonatkozóan nem található, így ezen dolgozat alapvetésnek tekinthető.

A Holt-Rába a Rába folyó vízszabályozási munkálatai során a torkolat felett átvágásra került régi mederkanyarulat. Győrtől délnyugatra, a Marcal folyó torkolatától a város határáig terül el, mintegy 15 km hosszan. A Rába folyó és Holt-Rába közötti területet még ma is átszövik az egykor volt mellékágak, levágódott kanyarulatok.

Nyugat felől a Rábaköz, déli oldalon a Marcal-medence és a Pannonhalmi-dombság peremvidéke, míg kelet felől a Kisbér-Igmándi-medence határolja.

A Holt-Rába és a Rába közötti természeti terület több, mint 500 hektarra tehető, ebből mintegy 330 ha védett, a Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet részeként. A többi kiskert, hétvégi üdülő formájában beépített, vagy szántóként művelt.

A Rába folyó a hazai szakaszon Sárvárig közepes esésű (90-50 cm/km), onnan Győrig csekély sebességű, síkvidéki jellegű folyó (esése 45-25 cm/km). A Kisalföldre érve jelentősen lelassul, kanyargóssá válik, és sok hordalékot rak le, amit zátonyok, szigetek, parti zátonyok formájában kerülget. Egykori medre - a Győri-medence süllyedése és töltődése után - a pleisztocén végén alakult ki. A mai táj kialakulásáig azonban a leglényegesebb változást a XIX. század végén hazánkban megkezdett árvízvédelmi és folyószabályozási munkák hozták.

A Sárvár-Győr közötti szakasz árvízvédelmi munkáit 1877-ben kezdték meg. Az elkövetkező 10 évben 115 kanyarulat és mellékág átvágást végeztek, ezáltal a 130 km- es szakaszt 80 km-re rövidítették. Az 1893-ra mind a Rába, mind a Marcal töltések között folyt és a levágott mederkanyarulatok, mellékágak lassú töltődése kezdetét vette. A mai Holt-Rába kialakítására 1888-ban került sor, a Rábapatoná-Győr közötti szakasz szabályozásakor, egy nagy mederkanyarulat és számos kisebb mellékág elzárásával. A Rába folyónak itt egy mesterséges, kiegyenesített medret nyitottak a Marcal folyó torkolatát pedig - ami korábban 30 km-rel feljebb, Marcaltónél volt - a 2,2-es folyamkilométerhez tették. A Marcal vize a Rába régi medrén - a mai Holt-Rábán - keresztül torkolt a Rábába. 1910-ben a régi meder két végét zsilipekkel látták el, de a Marcal még továbbra is ezeken keresztül jutott a Rábába. Csak az újabb torkolatáthelyezéskor, 1931-ben vált holtággá a régi meder, mert ekkor a Marcal torkolatát a régi meder felső átvágásához tették (10,5 fkm), s ettől kezdve a holtág valóban Holt-Rábává vált. (Ezt az időszakot követően alakult ki a helytelen Holt-Marcal elnevezés.)

A holtág töltődése és a Marcal - időközben lecsökkent - vízhozama indokolta 1992-ben egy új beeresztőzsilip megépítését, amely már nagyobb átfolyást tett lehetővé.

A Holt-Rába és a Rába mai medre között még számos kisebb mellékág is található, amelyek egy része állandóan vízzel borított, másik része csak időszakosan - hóolvadás és nagyobb esőzések idején - telik fel. E kis morotvák hűen tükrözik az egykor volt folyó zezgugos, torkolatvidéki jellegét és nagy tájképi értéket képviselnek.

A korábban árterületként funkcionáló - évente 3-5 alkalommal vízzel borított - mocsárrétek, alacsonyártéri puhafa-ligetek ma többnyire csak a folyók hidrosztatikus nyomása révén érkező talajvízzel érintkeznek. A mentett oldalakon az 1950-60-as években vízrendezési munkálatok alkalmával - mezőgazdasági belvízvédekezés címén - vízelvezető árkokat létesítettek.

A területet dél-délkelet felől határoló hordalékkúpot már nem csak folyami eredetű kavics, hanem a Pannonhalmi-dombság felől erózió és defláció révén idekerült jégkori lösz és lepelhomok is borítja (Koroncó, Bika-rét feletti homokdombok).

A bemutatott terület illeszkedik a Győri-medence éghajlati egységébe. Mérsékelt meleg, mérsékelt száraz és enyhe telű. Az évi csapadékmennyiség (550-600 mm) valamivel kevesebb, mint a Győri-medence nyugati, ill. északi részein. Legcsapadékosabbak a nyár eleji hónapok, a legszárazabb pedig a január. Az uralkodó szélirány ÉNY és DK, 3:2 arányban (megfigyelhető, hogy a csapadékot hozó szelek aránya egyenlőbb), a szélcsendes napok száma kevés (4%). A tél enyhe, hótakaró csak ritkán borítja a tájat, akkor sem haladja meg a 30 cm-es maximumot. A tavasz korán kezdődik, a fagyveszély általában április közepére szűnik meg. A legmelegebb hónap az augusztus, az évi középhőmérséklet maximuma is többnyire ilyenkor mérhető. A napsütéses órák száma nem éri el a 2000 órát.

A Holt-Rába a kisalföldi flórajáráshoz (*Arrabonicum*) tartozó Győri-medencében helyezkedik el. E terület élőhelyeit magassásosok (*Magnocaricetalia*), nádas mocsarak (*Phragmitetalia*), nedves rétek (*Molinio-Juncetea*), magaskórósok és kiszáradó láprétek

(*Molinietalia*), kaszálók (*Arrhenatheretea*), helyenként keményfa (tölgy, szil) csoporttal tarkított fűz-nyár-ligeterdők (*Salicetum albae-fragilis*), a holtágakat pedig lebegő- (*Lemnetea*) és gyökerező hínártársulások (*Potametea*) borítják.

Vizsgálat szempontjából a Marcal folyó és az M1 autópálya közötti terület érdekesebb, mivel a növényzet nagyobb hányada mutat természetszerű állapotot. A Györhöz közel eső gyepeket jórészt nemesített fűz- és nyárcsemetékkal ültették be, vagy a Góré-dűlő (kertvárosi rész) hétvégi házai kaptak helyet rajtuk.

A Marcal folyó - a korábbi magas ártér - felől indulva még láthatunk a holtágak közötti homok- és kavicskúpokon, valamint a kisebb mellékágak partszegélyében egy-egy kocsányos tölgy (*Quercus robur*) és mezei szil (*Ulmus minor*) facsoportot. Ezek cserjeszintjében megtaláljuk a mezei juhart (*Acer campestre*), a kányabangitát (*Viburnum opulus*), a kökényt (*Prunus spinosa*), a veresgyűrű somot (*Cornus sanguinea*) és a közönséges fagyalt (*Ligustrum vulgare*). A régi mellékágak partját és a Rába folyó hullámterét a fehér fűz (*Salix alba*) és fekete nyár (*Populus nigra*) alkotta puhafa-ligetek borítják, néhol terjedőben van a zöld juhar (*Acer negundo*). Ilyen puhafa-ligetek jellemzők a keresztöltés (Gyirmót) és az autópálya közötti egyes legelőkre is, legelőerdőnél valamivel ritkább eloszlásban (pl. Csikó vagy Serfőző-rét Gyirmótnál).

A mélyebb vízü mellékágakban szőnyegként terül el a fehér tündérrózsa (*Nymphaea alba*) és a sárga vízitök (*Nuphar lutea*) levéltengere. E gyökerező hínártársulás feltjui között telepedett meg a vízi rucaöröm (*Salvinia natans*), az érdes tócsagaz (*Ceratophyllum demersum*), a békaturaj (*Hydrocharis morsus-ranae*) és a békalencse (*Lemna* ssp.), mint lebegő hínártársulás. Koroncó irányában egyes mellékágak szélében látható a védett békaliliom (*Hottonia palustris*). A partokhoz közeledve a nádas (*Scirpo-Phragmitetum*) és gyékényes (*Typha* sp.) zóna következik, ahol nagyon jól érzi magát a vízi hídör (*Alisma plantago-aquatica*), a réti füzény (*Lythrum salicaria*), a nyílfü (*Sagittaria sagittifolia*), a virágkaka (*Butomus umbellatus*), de egyes mélyfekvésű régi öntésterületeken (pl. fahíd mögötti rétet és nádas) látható a vízboglárka (*Ranunculus* ssp.) és rovarfogó közönséges rence (*Utricularia vulgaris*) társulása is. A kisebb kiterjedésű sásosok fő állományalkotói a deres sás (*Carex flacca*), az éles sás (*Carex gracilis*) és a parti sás (*Carex riparia*).

A lágyszárú növényzet mindenütt a vízhez kötődik, akár közvetlen (parti zóna), akár közvetett (mocsárrétek, nedves rétek talajvíz függősége) formában. A tárgyalt terület 60%-át gyepeként kezelik, ezek között is akad természetszerűbb és intenzíven használt rész egyaránt. A legnagyobb felületen angolperjés-ecsetpázsitos (*Lolio-Alopecuretum*) és ecsetpázsitos-franciaperjés (*Alopecuretum-Arrhenatheretum*) réteket találunk, de foltokban tiszta ecsetpázsitos (*Alopecuretum pratensis*) rétek is megmaradtak.

A vizsgált szakasz víztestében békaszőlős, süllőhínáros, tündérrózsás vízitökös, tündérfátylas, sulymos rögzült hínártársulás a jellemző. Az uralkodó növénytársulás a tündérrózsá-vízitök hínár (*Nymphaetum albo-luteae*).

A környező területeken a fenti átmeneti és szárazföldi társulások találhatók. A parti erdősávokban az uralkodó fűz-nyár-ligeterdőkben elegyesen keménylombú fafajok is jelen vannak. A víztől pár száz méterre található egy ún. Kiserdő, mely egy teljesen vegyes fafajokból álló természetszerű állomány, egy jó része tölgy-kőris-szil-ligeterdő (*Fraxino pannonicae-ulmetum*) társulást mutat.

Anyag és módszer

A vizsgálatokat 2004-ben folytattuk, éjszakai lepkékre vonatkozóan. Heti-kétheti időközönként végeztünk a part mentén felméréseket személyes lámpázásokkal. Egy kifeszített lepedő elé egy 220 V, 160 W-os izzót akasztottunk, mely egy aggregátorról kapta az áramot. A lepedőre összegyűlt állatokat, úgy a nagy- mint a molylepkéket, a helyszínen naplóztuk, a bizonyító példányokat pedig a gyűjteményemben helyeztem el. A fajok határozását a Magyarország állatvilága sorozat megfelelő kötetei segítségével végeztem (KOVÁCS 1965, GOZMÁNY 1970, VOJNITS 1980, VOJNITS et al. 1991, RONKAY & RONKAY, 1993).

Eredmények és megvitatás

A megfigyelt fajok listája

A listában közölt taxonómia és nomenklatura még a tanulmány összeállításakor (2004) ismert és elterjedt nevezéktant és besorolást követi, amelyet az első szerző is használt kéziratának elkészítésekor.

Hepialidae

Triodia sylvina (Linnaeus, 1761)

Adelidae

Nemophora degeerella (Linnaeus, 1758)

Tineidae

Monopis obviella (Denis & Schiffermüller, 1775)

Monopis monachella (Hübner, 1796)

Psychidae

Bijugis bombycella (Denis & Schiffermüller, 1775)

Douglasiidae

Tinagma balteolella (Fischer von Röslerstamm, 1841)

Klimeschia transversella (Zeller, 1839)

Gracillaridae

Parectopa robiniella (Clemens, 1863)

Caloptilia roscipennella (Hübner, 1796)

Caloptilia alchimiella (Scopoli, 1763)

Caloptilia stigmatella (Fabricius, 1781)

Gracillaria syringella (Fabricius, 1794)

Yponomeutidae

Scythropia crataegella (Linnaeus, 1767)

Yponomeuta padella (Linnaeus, 1758)

Ypsolophidae

Ypsolopha mucronella (Scopoli, 1763)
Ypsolopha dentella (Fabricius, 1775)
Ypsolopha falcella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Ypsolopha scabrella (Linnaeus, 1761)
Ypsolopha vittella (Linnaeus, 1758)

Plutellidae

Plutella xylostella (Linnaeus, 1758)
Eidophasia messingiella (Fischer von Röslerstamm, 1842)

Acrolepiidae

Acrolepiopsis assectella (Zeller, 1839)

Chimabachidae

Diurnea fagella (Denis & Schiffermüller, 1775)

Oecophoridae

Batia lambdella (Donovan, 1793)

Cosmopterigidae

Cosmopterix orichalcea (Stainton, 1861)

Gelechiidae

Atremaea lonchoptera (Staudinger, 1871)
Metzneria metzneriella (Stainton, 1851)

Cossidae

Cossus cossus (Linnaeus, 1758)
Phragmataecia castaneae (Hübner, 1790)
Zeuzera pyrina (Linnaeus, 1761)

Tortricidae

Agapeta hamana (Linnaeus, 1758)
Agapeta zoegana (Linnaeus, 1767)
Aethes rubigana (Treitschke, 1830)
Tortrix viridana (Linnaeus, 1758)
Aleimma loeflingianum (Linnaeus, 1758)
Acleris rhombana (Denis & Schiffermüller, 1775)
Acleris hastiana (Linnaeus, 1758)
Doloploca punctulana (Denis & Schiffermüller, 1775)
Archips podana (Scopoh, 1763)
Archips xylosteana (Linnaeus, 1758)
Argyrotaenia ljugiana (Thunberg, 1797)
Pandemis cerasana (Hülöner, 1786)
Pandemis heparana (Denis & Schiffermüller, 1775)
Pandemis dumetana (Treitschke, 1835)
Aphelia paleana (Hübner, 1793)
Aphelia viburnana (Denis & Schiffermüller, 1775)
Clepsis rurinana (Linnaeus, 1758)
Clepsis spectrana (Treitschke, 1830)

Clepsis pallidana (Fabricius, 1776)
Adoxophyes orana (Fischer von Röslerstamm, 1834)
Bactra lanceolana (Hübner, 1799)
Endothenia oblongana (Haworth, 1811)
Endothenia quadrimaculana (Haworth, 1811)
Eudemis profundana (Denis & Schiffermüller, 1775)
Pseudosciaphila branderiana (Linnaeus, 1758)
Apotomis semifasciana (Haworth, 1811)
Hedya salicella (Linnaeus, 1758)
Hedya dimidiana (Clerck, 1759)
Celypha lacunana (Denis & Schiffermüller, 1775)
Celypha rivulana (Scopoli, 1763)
Lobesia botrana (Denis & Schiffermüller, 1775)
Thiodia citrana (Hübner, 1799)
Spilonota ocellana (Denis & Schiffermüller, 1775)
Spilonota laricana (Heinemann, 1863)
Epinotia nisella (Clerck, 1759)
Zeiraphera griseana (Hübner, 1799)
Pelochrista mollitana (Zeller, 1847)
Pelochrista infidana (Hübner, 1824)
Eucosma cana (Haworth, 1811)
Eucosma metzneriana (Treitschke, 1830)
Eucosma messingiana (Fischer von Röstestamm, 1837)
Eucosma pupillana (Clerck, 1759)
Gypsonoma dealbana (Frölich, 1828)
Epiblema scutulana (Denis & Schiffermüller, 1775)
Epiblema foenella (Linnaeus, 1758)
Notocelia cynosbatella (Linnaeus, 1758)
Notocelia uddmanniana (Linnaeus, 1758)
Notocelia aquana (Hübner, 1799)
Ancylis laetana (Fabricius, 1775)
Ancylis obtusana (Haworth, 1811)
Ancylis apicella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Ancylis paludana (Barrett, 1871)
Ancylis achatana (Denis & Schiffermüller, 1775)
Cydia funebrana (Treitschke, 1835)
Cydia molesta (Busck, 1916)
Cydia triangulella (Goeze, 1783)
Dichrorampha acuminatana (Lienig & Zeller, 1846)
Dichrorampha simpliciana (Haworth, 1811)

Pterophoridae

Agdistis adactyla (Hübner, 1823)
Pterophorus pentadactylus (Linnaeus, 1758)
Emmelina monodactyla (Linnaeus, 1758)

Pyralidae

Melissoblastes zelleri (Joannis, 1932)
Lamoria anella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Pyralis farinalis (Linnaeus, 1758)

Hypsopygia costalis (Fabricius, 1775)
Pempeliella ornatella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Sciota fumella (Eversmann, 1844)
Sciota adelphella (Fischer von Röslerstamm, 1836)
Etiella zinckenella (Treitschke, 1832)
Oncocera semirubella (Scopoli, 1763)
Episcythrastis tetricella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Nyctegretis lineana (Scopoli, 1786)
Homoeosoma nebulella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Phycitodes binaevella (Hübner, 1813)
Cadra furcatella (Herrich-Schaffer, 1849)
Chilo phragmitella (Hübner, 1810)
Friedlanderia cicatricella (Hübner, 1824)
Calamotropha paludella (Hübner, 1824)
Calamotropha aureliella (Fischer von Röslerstamm, 1841)
Chrysoteuchia culmella (Linnaeus, 1758)
Catoptria falsella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Catoptria lythargyrella (Hübner, 1796)
Chrysocrambus craterella (Scopoli, 1763)
Thisanotia chrysonuchella (Scopoli, 1763)
Platytes cerussella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Platytes alpinella (Hübner, 1813)
Schoenobius gigantella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Donacaula forficella (Thunberg, 1794)
Donacaula mucronella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Elophila nymphaeata (Linnaeus, 1758)
Acentria ephemerella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Parapoynx stratiotata (Linnaeus, 1758)
Parapoynx nivalis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Nymphula stagnata (Donovan, 1806)
Aporodes floralis (Hübner, 1809)
Cynaeda dentalis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Evergestis frumentalis (Linnaeus, 1761)
Evergestis forficalis (Linnaeus, 1758)
Evergestis extimalis (Scopoli, 1763)
Evergestis pallidata (Hufnagel, 1769)
Udea ferrugalis (Hübner, 1796)
Udea accolalis (Zeller, 1867)
Loxostege sticticalis (Linnaeus, 1761)
Pyrausta aurata (Scopoli, 1763)
Pyrausta purpuralis (Linnaeus, 1758)
Pyrausta ostrinalis (Hübner, 1796)
Nascia ciliaris (Hübner, 1796)
Sitochroa verticalis (Linnaeus, 1758)
Phlyctaenia coronata (Hufnagel, 1767)
Anania stachydalis (Zincken, 1821)
Anania perlucidalis (Hübner, 1809)
Anania hortulata (Linnaeus, 1758)
Mutuuraria terrealis (Treitschke, 1824)
Sclerocona acutellus (Eversmann, 1842)

Mocsári tüzimoly - *Ostrinia palustralis* (Hübner, 1796)

- Psammotis pulveralis* (Hübner, 1796)
Ostrinia palustralis (Hübner, 1796)
Ostrinia nubilalis (Hübner, 1796)
Paratalanta pandalis (Hübner, 1825)
Pleuroptya ruralis (Scopoli, 1763)
Mecyna flavalis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Diasemia reticularis (Linnaeus, 1761)
Dolicharthria punctalis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Nomophila noctuella (Denis & Schiffermüller, 1775)

Drepanidae

- Drepana falcataria* (Linnaeus, 1758)
Cilix glaucata (Scopoli, 1763)
Thyatira batis (Linnaeus, 1758)
Habrosynae pyritoides (Hufnagel, 1766)
Tethea ocularis (Linnaeus, 1758)
Tethea or (Denis & Schiffermüller, 1775)

Geometridae

- Thetidia smaragdaria* (Fabricius, 1775)
Hemithea aestivaria (Hübner, 1799)
Chlorissa viridata (Linnaeus, 1758)
Phaiogramma etruscaria (Zeller, 1849)
Thalera fimbrialis (Scopoli, 1763)
Jodis lactearia (Linnaeus, 1758)

Cyclophora punctaria (Linnaeus, 1758)
Cyclophora linearia (Hübner, 1799)
Timandra griseata (W. Pet, 1902)
Scopula immorata (Linnaeus, 1758)
Scopula nigropunctata (Hufnagel, 1767)
Scopula virgulata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Scopula flaccidaria (Zeller, 1852)
Scopula rubiginata (Hufnagel, 1767)
Scopula marginepunctata (Goeze, 1781)
Scopula immutata (Linnaeus, 1758)
Idaea rufaria (Hübner, 1799)
Idaea serpentata (Hufnagel, 1767)
Idaea muricata (Hufnagel, 1767)
Idaea vulpinaria (Herrich-Schaffer, 1851)
Idaea biselata (Hufnagel, 1767)
Idaea fuscovenosa (Goeze, 1781)
Idaea humiliata (Hufnagel, 1767)
Idaea politata (Hübner, 1793)
Idaea seriata (Scopoli, 1802)
Idaea dimidiata (Hufnagel, 1767)
Idaea subsericeata (Haworth, 1809)
Idaea trigeminata (Haworth, 1809)
Idaea emarginata (Linnaeus, 1758)
Idaea aversata (Linnaeus, 1758)
Idaea straminata (Borkhausen, 1790)
Rhodostrophia vibicaria (Clerck, 1759)
Lythria purpuraria (Linnaeus, 1758)
Phibalapteryx virgata (Hufnagel, 1767)
Orthonama obstipata (Fabricius, 1775)
Xanthorhoe biriviata (Borkhausen, 1790)
Xanthorhoe ferrugata (Clerck, 1759)
Xanthorhoe fluctuata (Linnaeus, 1758)
Catarhoe rubidata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Catarhoe cuculata (Hufnagel, 1767)
Epirrhoe alternata (Mutter, 1764)
Epirrhoe rivata (Hübner, 1813)
Costaconvexa polygrammata (Borkhausen, 1790)
Camptogramma bilineata (Linnaeus, 1758)
Mesoleuca albicillata (Linnaeus, 1758)
Cosmorhoe ocellata (Linnaeus, 1758)
Eulithis mellinata (Fabricius, 1775)
Eulithis pyraliata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Ecliptopera silaceata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Plemyria rubiginata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Colostygia pectinataria (Knoch, 1781)
Horisme corticata (Treitschke, 1835)
Melanthia procellata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Philereme vetulata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Epirrita dilutata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Operophtera brumata (Linnaeus, 1758)

- Perizoma alchemillata* (Linnaeus, 1758)
Perizoma lugdunaria (Herrich-Schaffer, 1851)
Perizoma bifasciata (Haworth, 1809)
Eupithecia linariata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Eupithecia centaureata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Chloroclystis v-ata (Haworth, 1809)
Chloroclystis rectangulata (Linnaeus, 1758)
Aplocera plagiata (Linnaeus, 1758)
Lithostege griseata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Pterapherapteryx sexalata (Retzius, 1783)
Acasis viretata (Thunberg, 1788)
Abraxas grossulariata (Linnaeus, 1758)
Calospilos sylvata (Scopoli, 1763)
Lomaspilis marginata (Linnaeus, 1758)
Ligidia adustata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Stegania dilectaria (Hübner, 1790)
Semiothisa alternaria (Hübner, 1809)
Semiothisa liturata (Clerck, 1759)
Chiasmia clathrata (Linnaeus, 1758)
Semiothisa artesiaria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Tephрина arenacearia (Denis & Schiffermüller, 1775)
Plagodis pulveraria (Linnaeus, 1758)
Opisthograptis luteolata (Linnaeus, 1758)
Epione repandaria (Hufnagel, 1767)
Therapis flavicaria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Ennomos autumnaria (Werneburg, 1859)
Selenia dentaria (Fabricius, 1775)
Selenia lunularia (Hübner, 1788)
Selenia tetralunaria (Hufnagel, 1767)
Apeira syringaria (Linnaeus, 1758)
Ourapteryx sambucaria (Linnaeus, 1758)
Colotois pennaria (Linnaeus, 1758)
Angerona prunaria (Linnaeus, 1758)
Lycia hirtaria (Clerck, 1759)
Biston betularia (Linnaeus, 1758)
Agriopis aurantiaria (Hübner, 1799)
Agriopis marginaria (Fabricius, 1775)
Erannis defoliaria (Clerck, 1759)
Peribatodes rhomboidaria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hypomecis roboraria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hypomecis punctinalis (Scopoli, 1763)
Ascotis selenaria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Ectropis crepuscularia (Denis & Schiffermüller, 1775)
Cleora cinctaria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Asthenes anseraria (Herrich-Schaffer, 1851)
Ematurga atomaria (Linnaeus, 1758)
Cabera pusaria (Linnaeus, 1758)
Cabera exanthemata (Scopoli, 1763)
Lomographa bimaculata (Fabricius, 1775)
Lomographa temerata (Denis & Schiffermüller, 1775)

Campaea margaritata (Linnaeus, 1758)

Lasiocampidae

Poecilocampa populi (Linnaeus, 1758)

Malacosoma neustria (Linnaeus, 1758)

Lasiocampa quercus (Linnaeus, 1758)

Macrothylacia rubi (Linnaeus, 1758)

Euthrix potatoria (Linnaeus, 1758)

Gastropacha quercifolia (Linnaeus, 1758)

Gastropacha populifolia (Esper, 1788)

Odonestis pruni (Linnaeus, 1758)

Sphingidae

Agrius convolvuli (Linnaeus, 1758)

Sphinx ligustri (Linnaeus, 1758)

Mimas tiliacae (Linnaeus, 1758)

Smerinthus ocellata (Linnaeus, 1758)

Laothoe populi (Linnaeus, 1758)

Deilephila elpenor (Linnaeus, 1758)

Deilephila porcellus (Linnaeus, 1758)

Notodontidae

Phalera bucephala (Linnaeus, 1758)

Furcula furcula (Clerck, 1759)

Furcula bifida (Borkhausen, 1790)

Notodonta dromedarius (Linnaeus, 1758)

Notodonta ziczac (Linnaeus, 1758)

Pheosia tremula (Clerck, 1759)

Pterostoma palpina (Clerck, 1759)

Ptilodon capucina (Linnaeus, 1758)

Gluphisia crenata (Esper, 1785)

Clostera anachoreta (Denis & Schiffermüller, 1775)

Clostera curtula (Linnaeus, 1758)

Clostera anastomosis (Linnaeus, 1758)

Clostera pigra (Hufnagel, 1766)

Lymantriidae

Laelia coenosa (Hübner, 1808)

Orgyia antiqua (Linnaeus, 1758)

Calliteara pudibunda (Linnaeus, 1758)

Euproctis chrysorrhoea (Linnaeus, 1758)

Euproctis similis (Fuessly, 1775)

Leucoma salicis (Linnaeus, 1758)

Lymantria dispar (Linnaeus, 1758)

Arctiidae

Thumatha senex (Hübner, 1808)

Cybosia mesomella (Linnaeus, 1758)

Pelosia obtusa (Herrich-Schäffer, 1851)

Pelosia muscerda (Hufnagel, 1766)

Eilema sororcula (Hufnagel, 1766)

Eilema griseola (Hübner, 1803)
Eilema lutarella (Linnaeus, 1758)
Eilema pygmaeola (Doubleday, 1847)
Eilema lurideola (Zinken, 1817)
Eilema complana (Linnaeus, 1758)
Eilema deplana (Esper, 1787)
Miltochrista miniata (Forster, 1771)
Arctia caja (Linnaeus, 1758)
Hyphantria cunea (Drury, 1773)
Diacrisia sannio (Linnaeus, 1758)
Spilosoma lubricipeda (Linnaeus, 1758)
Spilosoma urticae (Esper, 1789)
Spilosoma luteum (Hufnagel, 1766)
Dysauxes ancilla (Linnaeus, 1758)
Diaphora mendica (Clerck, 1759)
Phragmatobia fuliginosa (Linnaeus, 1758)
Callimorpha quadripunctaria (Poda, 1761)
Lithosia quadra (Linnaeus, 1758)

Noctuidae

Herminia tarsicrinalis (Knoch, 1782)
Herminia grisealis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Macrochilo cribrumalis (Hübner, 1793)
Polypogon tentacularia (Linnaeus, 1758)
Rivula sericealis (Scopoli, 1763)
Colobochyla salicalis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Schrankia costaestrigalis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hypena rostralis (Linnaeus, 1758)
Hypena proboscidalis (Linnaeus, 1758)
Phytomethra viridaria (Clerck, 1759)
Tyta luctuosa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Aedia funesta (Esper, 1786)
Lygephila pastinum (Treitschke, 1826)
Lygephila craccae (Denis & Schiffermüller, 1775)
Scoliopteryx libatrix (Linnaeus, 1758)
Catocala fraxini (Linnaeus, 1758)
Catocala nupta (Linnaeus, 1758)
Catocala elocata (Esper, 1788)
Catocala electa (Vieweg, 1790)
Catocala sponsa (Linnaeus, 1767)
Ephesia fulminea (Scopoli, 1763)
Laspeyria flexula (Denis & Schiffermüller, 1775)
Eublemma purpurina (Denis & Schiffermüller, 1775)
Protodeltote pygarga (Hufnagel, 1766)
Neustrotia candidula (Denis & Schiffermüller, 1775)
Deltote bankiana (Fabricius, 1775)
Deltote uncula (Clerck, 1759)
Emmelia trabealis (Scopoli, 1763)
Meganola albula (Denis & Schiffermüller, 1775)
Nola cucullatella (Linnaeus, 1758)

Kék övesbagoly - *Catocala fraxini* (Linnaeus, 1758)

- Nola aerugula* (Hübner, 1793)
Earias clorana (Linnaeus, 1758)
Earias vernana (Hübner, 1799)
Pseudoips fagana (Fabricius, 1775)
Nycteola asiatica (Krul, 1904)
Diachrysia chrysitis (Linnaeus, 1758)
Macdunnoughia confusa (Stephens, 1850)
Plusia festucae (Linnaeus, 1758)
Autographa gamma (Linnaeus, 1758)
Abrostola triplasia (Linnaeus, 1758)
Abrostola trigemina (Werneburg, 1864)
Colocasia coryli (Linnaeus, 1758)
Acrionicta alni (Linnaeus, 1758)
Acrionicta megacephala (Denis & Schiffermüller, 1775)
Acrionicta tridens (Denis & Schiffermüller, 1775)
Acrionicta strigosa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Acrionicta rumicis (Linnaeus, 1758)
Craniophora ligustri (Denis & Schiffermüller, 1775)
Simyra albovenosa (Goeze, 1781)
Cryphia algae (Fabricius, 1775)
Amphipyra tragopogonis (Clerck, 1759)
Amphipyra pyramidea (Linnaeus, 1758)
Amphipyra livida (Denis & Schiffermüller, 1775)
Celaena leucostigma (Hübner, 1808)
Rusina ferruginea (Esper, 1785)

Selymes nádibagoly - *Arenostola semicana* (Esper, 1798)

- Talpophila matura* (Hufnagel, 1766)
Euplexia lucipara (Linnaeus, 1758)
Phlogophora meticulosa (Linnaeus, 1758)
Eucarta virgo (Treitschke, 1825)
Ipimorpha retusa (Linnaeus, 1758)
Ipimorpha subtusa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Parastichtis suspecta (Hübner, 1817)
Parastichtis ypsilon (Denis & Schiffermüller, 1775)
Cosmia pyralina (Denis & Schiffermüller, 1775)
Cosmia affinis (Linnaeus, 1758)
Apamea ophiogramma (Esper, 1793)
Apamea monoglypha (Hufnagel, 1766)
Apamea unanimis (Hübner, 1813)
Oligia latruncula (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mesoligia furuncula (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mesapamea secalis (Linnaeus, 1758)
Photodes extrema (Hübner, 1809)
Photodes pygmina (Haworth, 1809)
Luperina testacea (Denis & Schiffermüller, 1775)
Amphipoea oculea (Linnaeus, 1758)
Hydraecia micacea (Esper, 1788)
Gortyna flavago (Denis & Schiffermüller, 1775)
Archanara geminipuncta (Haworth, 1809)
Archanara dissoluta (Treitschke, 1825)
Archanara sparganii (Esper, 1790)
Rhizedra lutosa (Hübner, 1803)
Arenostola semicana (Esper, 1798)

Charanyca trigrammica (Hufnagel, 1766)
Hoplodrina octogenaria (Goeze, 1781)
Hoplodrina blanda (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hoplodrina ambigua (Denis & Schiffermüller, 1775)
Caradrina morpheus (Hufnagel, 1766)
Caradrina kadenii (Freyer, 1836)
Caradrina clavipalpis (Scopoli, 1763)
Athetis gluteosa (Treitschke, 1825)
Athetis lepigone (Möschler, 1860)
Acosmetia caliginosa (Hübner, 1813)
Elaphria venustula (Hübner, 1790)
Cucullia umbratica (Linnaeus, 1758)
Calophasia lunula (Hufnagel, 1766)
Episema glaucina (Esper, 1789)
Aporophyla lutulenta (Denis & Schiffermüller, 1775)
Allophytes oxyacanthae (Linnaeus, 1758)
Eupsilia transversa (Hufnagel, 1766)
Conistra vaccinii (Linnaeus, 1758)
Agrochola circellaris (Hufnagel, 1766)
Agrochola lota (Clerck, 1759)
Agrochola macilenta (Hübner, 1809)
Agrochola helvola (Linnaeus, 1758)
Agrochola lychnidis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Xanthia togata (Esper, 1788)
Xanthia gilvago (Denis & Schiffermüller, 1775)
Xanthia icteritia (Hufnagel, 1766)
Xanthia ocellaris (Borkhausen, 1790)
Diloba caeruleocephala (Linnaeus, 1758)
Mamestra brassicae (Linnaeus, 1758)
Melanchra persicariae (Linnaeus, 1758)
Lacanobia thalassina (Hufnagel, 1766)
Lacanobia suasa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Lacanobia oleracea (Linnaeus, 1758)
Hadena rivularis (Fabricius, 1775)
Hadena perplexa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hadena luteago (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hadena bicruris (Hufnagel, 1766)
Tholera cespitis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Tholera decimalis (Poda, 1761)
Egira conspicillaris (Linnaeus, 1758)
Orthosia cruda (Denis & Schiffermüller, 1775)
Orthosia populeti (Fabricius, 1775)
Orthosia gracilis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Orthosia cerasi (Fabricius, 1775)
Orthosia incerta (Hufnagel, 1766)
Orthosia munda (Denis & Schiffermüller, 1775)
Orthosia gothica (Linnaeus, 1758)
Mythimna turca (Linnaeus, 1758)
Mythimna conigera (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mythimna ferrago (Fabricius, 1775)

Szürkésvörös fűbagoly - *Xestia sexstrigata* (Haworth, 1809)

- Mythimna albipuncta* (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mythimna vitellina (Hübner, 1808)
Mythimna pudorina (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mythimna impura (Hübner, 1808)
Mythimna pallens (Linnaeus, 1758)
Mythimna l-album (Linnaeus, 1758)
Leucania obsoleta (Hübner, 1803)
Senta flammea (Curtis, 1828)
Agrotis segetum (Denis & Schiffermüller, 1775)
Agrotis exclamationis (Linnaeus, 1758)
Agrotis ipsilon (Hufnagel, 1766)
Agrotis bigramma (Hübner, 1803)
Actinotia polyodon (Clerck, 1759)
Axylia putris (Linnaeus, 1758)
Ochropleura plecta (Linnaeus, 1758)
Noctua pronuba (Linnaeus, 1758)
Noctua interposita (Hübner, 1789)
Noctua fimbriata (Scopoli, 1759)
Noctua janthina (Denis & Schiffermüller, 1775)
Opigena polygona (Denis & Schiffermüller, 1775)
Diarsia rubi (Vieweg, 1790)
Xestia c-nigrum (Linnaeus, 1758)
Xestia baja (Denis & Schiffermüller, 1775)
Xestia castanea (Esper, 1796)
Xestia sexstrigata (Haworth, 1809)
Xestia xanthographa (Denis & Schiffermüller, 1775)

Cerastis rubricosa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Cerastis leucographa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mesogona oxalina (Hübner, 1803)
Pyrrhia umbra (Hufnagel, 1766)
Heliothis armigera (Hübner, 1808)

A helyi fauna jellemzése

Az egy teljes évet átfogó vizsgálatosorozat során összesen 532 lepkefajt sikerült kimutatni. Ezek mind lámpázások során naplózott és gyűjtött, éjszakai fajok. Ennek 29,5%-a, vagyis 157 a molylepkékhez tartozó faj (Microlepidoptera), a maradék 375 faj (70,5%) a nagylepkék közé tartozik (Macrolepidoptera). Ezek a fajszaámok a molylepkék tekintetében nem jelentősek, a nagylepkék viszonylatában közepesen jó eredménynek számítanak. Nagyon fontos, és jelentősen árnyalja a képet az a tény, hogy a vizsgált terület igen kis kiterjedésű, ennek megfelelően élőhelytípusok szempontjából nem túlzottan változatos, hiszen szinte kizárólag erősen vízhez kötődő társulások (hínarasok, nádasok, puha- és keményfa-ligeterdők, mocsárterek) alkotják őket. Összességében tehát a hazánkban előforduló 1112 éjszakai nagylepkéfajnak éppen az 1/3-a, 375 faj került elő, ami a vizsgált terület és az országos élőhelydiverzitás viszonyában szemlélve igen jó eredménynek számít.

Az egyes fajokat tekintve is értékes információkkal és elterjedési adatokkal szolgál a jelen publikáció. Négy törvényi oltalom alatt álló fajt sikerült kimutatni: *Ostrinia palustralis*, *Euplagia quadripunctaria*, *Catocala fraxini* és *Xestia sexstrigata*. A vizsgált élőhelyeknek megfelelően természetesen kimagaslóan nagy arányú a vizes élőhelyekhez kötődő fajok aránya (különösen a nádi és a fűz-nyár-fajoké). Közülük kiemelkedő taxonok egyebek mellett: *Cosmopterix orichalcea*, *Atremaea lonchoptera*, *Friedlanderia cicatricella*, *Eutrix potatoria*, *Arenostola semicana*, *Apamea unanimitis*. Érdemes kiemelni néhány olyan faj is, amelyek szintén értékesek, de sokkal inkább száraz, nyílt, füves élőhelyekhez, homoki-, valamint sziklagyeppekhez kötődnek. Ilyenek például: *Rhodostrophia vibicaria*, *Episema glaucina*, *Agrotis bigramma*, *Xestia castanea*, *Xestia sexstrigata*. Ezen fajok tenyésztéletei a vizsgált területtől nem messze húzódó homokhátságok.

Az egyes élőhelyek karakter- és ritka fajai

Hínárosok, gyékényesek, nádasok (arondofil társulások) jellemző fajai:

Phragmataecia castaneae, *Cosmopterix orichalcea*, *Atremaea lonchoptera*, *Acentria ephemera*, *Cataclysta lemnata*, *Parapoynx stratiotata*, *Parapoynx nivalis*, *Nymphula stagnata*, *Elophila nymphaeata*, *Schoenobius gigantella*, *Donacaula forcicella*, *Donacaula mucronella*, *Friedlanderia cicatricella*, *Chilo phragmitella*, *Calamotropha paludella*, *Calamotropha aureliella*, *Nascia ciliaris*, *Sclerocona acutellus*, *Ostrinia palustralis*, *Laelia coenosa*, *Eutrix potatoria*, *Simyra albovenosa*, *Leucania obsoleta*, *Senta flammea*, *Rhizedra lutosa*, *Archanara dissoluta*, *Archanara sparganii*, *Archanara geminipuncta*, *Arenostola semicana*, *Nonagria typhae*, *Chilodes maritima*, *Chortodes extrema*, *Chortodes pygmina*, *Hydraecia micacea*, *Macrochilo cribrumalis*.

Cosmopterix orichalcea (Stainton, 1861) Jellegzetes, nagyon ritka faj, hernyója a nádképző csenkesz (*Festuca arundinacea*) és a nád (*Phragmites australis*), leveleiben aknázó életmódot folytat.

Atremaea lonchoptera (Staudinger, 1871) - Jellegzetes, nagyon ritka mocsári, lápi faj. Hernyójának életmódja ismeretlen.

Friedlanderia cicatricella (Hübner, 1824) - Jellegzetes, ritka mocsári faj. Hernyója a tavi káka (*Schoenoplectus lacustris*) szárában él.

Ostrinia palustralis (Hübner, 1796) - Mocsárvidékekre jellemző, nem túl gyakori faj. Tápnövényei a lórom (*Rumex* spp.) - fajok. Védett, természetvédelmi értéke 5 000 Ft.

Arenostola semicana (Esper, 1798) - Nyugat-európai faj. A Kárpát-medencében hazánkban került elő három lelőhelyről: Tárcaíróról, Fertőrákosról (MÉSZÁROS & RONKAY, 1980), valamint a Szigetközéből (HORVÁTH 1986, HORVÁTH 1993). A Holt-Rába egy újabb lelőhelye ennek a ritka fajnak. Tápnövénye a nád (*Phragmites australis*).

Mocsárrétek, mocsárerdők jellemző fajai:

Diasemia reticularis, *Dolicharthria punctalis*, *Anania hortulata*, *Anania perlucidalis*, *Anania stachydalis*, *Paratalanta pandalis*, *Psammotis pulveralis*, *Elaphria venustula*, *Deltote uncula*, *Deltote bankiana*, *Lygephila pastinum*, *Mythimna impura*, *Mythimna pudorina*, *Xestia sexstrigata*, *Diacrisia sannio*, *Eucarta virgo*, *Athetis lepigone*, *Acosmetia caliginosa*, *Xanthia icteritia*, *Thumatha senex*, *Pelosia obtusa*, *Cosmorhoe ocellata*, *Perizoma alchemillata*, *Scopula immutata*, *Epirrhoe pupillata*, *Acasis viretata*, *Idaea biselata*.

Anania stachydalis (Zincken, 1821) - Mocsárvidékekre jellemző, ritka faj. Tápnövénye az erdei tisztesfű (*Stachys sylvatica*).

Xestia sexstrigata (Haworth, 1809) - A lepkét a Magyar faunában dr. Szeőke Kálmán fedezte fel 1991-ben, száz év óta újra (SZEŐKE 1992). A magashegységi tőzeglápokra jellemző faj vértesi megjelenése meglepetésként hatott. Még inkább meglepő azonban, a második hazai lelőhelye, a kisalföldi Szigetköz, ahol 1995-ben nagyon jelentős számban rajzott. (HORVÁTH 1997) E rendkívül lokális elterjedésű, ritka faj harmadik lelőhelye a győr-gyirmóti Holt-Rába. Védett, természetvédelmi értéke 10 000 Ft.

Puhafa-ligeterdők jellemző fajai:

Catocala fraxini, *Pelosia muscerda*, *Earias chlorana*, *Eilema griseola*, *Xanthia togata*, *Gluphisia crenata*, *Agrochola lota*, *Ipimorpha retusa*, *Stegania dilectaria*, *Mesogona oxalina*, *Diarsia rubi*, *Meganola albula*, *Epione repandaria*, *Plagodis pulveraria*, *Catarhoe cuculata*, *Idaea emarginata*, *Clostera anastomosis*, *Clostera anachoreta*, *Poecilocampa populi*, *Gastropacha populifolia*.

Catocala fraxini (Linnaeus, 1758) - Jellegzetes, legnagyobb méretű hazai bagolylepké-fajunk. Dekoratív, országszerte elterjedt faj, de szinte sehol sem gyakori. Fő tápnövényei nyár- (*Populus* spp.) és fűzfajok (*Salix* spp.), de más lombos fán is megél. Védett, természetvédelmi értéke 5 000 Ft.

Keményfa-ligeterdők jellemző fajai:

Lithostege griseata, *Eulithis pyraliata*, *Caranycha trigrammica*, *Philereme vetulata*, *Talpophila matura*, *Costaconvexa polygrammata*, *Ourapteryx sambucaria*, *Catocala spona*.

Catocala spona (Linnaeus, 1767) - Jellegzetes, ritka faj, tápnövénye tölgy-fajok (*Quercus* spp.).

Irodalom

- GOZMÁNY L. 1970: Bagolylepkek I. (Noctuidae I.). - In: Magyarország állatvilága (Fauna Hungariae, XVI, 102.), Akadémiai Kiadó, Budapest.
- MÉSZÁROS Z., RONKAY L. 1980: Magyarország faunájára új lepkefaj: az *Arenostola phragmitidis* Hübner (Lepidoptera: Noctuidae). - Folia entomologica hungarica 33: 204-205.
- KOCH, M. 1984: Wir bestimmen Schmetterlinge (Neumann Verlag, Leipzig).
- KOVÁCS L. 1965: Araszolólepkek (Geometridae I.). - In: Magyarország állatvilága (Fauna Hungariae, XVI, 8.), Akadémiai Kiadó, Budapest.
- RONKAY G., RONKAY L. 1993: Bagolylepkek II. (Noctuidae II.). - In: Magyarország állatvilága (Fauna Hungariae, XVI, -kézirat) (Megegyezik az azóta megjelent kötettel: RONKAY G., RONKAY L. 2006: A magyarországi csuklyás-, szegfű- és földibaglyok atlasza. - Natura Somogyiensis 8.)
- SZEŐKE K., 1992: A *Xestia sexstrigata* (Haworth, 1809) előfordulása Magyarországon (Lepidoptera, Nocuidae). - Folia entomologica hungarica 53: 256.
- VARGA Z. 1960: Debrecen környéke nagylepke-faunájának állatföldrajzi elemzése. - Folia entomologica hungarica 13: 69-123.
- VARGA Z. 1964: Magyarország állatföldrajzi beosztása a nagylepkefauna komponensei alapján. - Folia entomologica hungarica, 17:119-167.
- VARGA Z. 1989: Lepkek (Lepidoptera) rendje. - In: RAKONCZAI G., NECHAY G., TEMESI I.: Vörös könyv. Akadémiai Kiadó, Budapest pp. 188-262.
- VOJNITS A. 1980: Araszoló lepkek I. (Geometridae I.). - In: Magyarország állatvilága (Fauna Hungariae, XVI, 8.), Akadémiai Kiadó, Budapest.
- VOJNITS A., UHERKOVICH Á., RONKAY L., PEREGOVITS L. 1991: Medvelepkek, szenderek és szövőök (Arctiides, Sphinges et Bombyces). - In: Magyarország állatvilága (Fauna Hungariae), XVI, 14. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Appendix

A győri születésű Horváth Gyula János (1961-2019) tragikus halálát követően özvegye felajánlotta a lepkész magángyűjteményét a kaposvári Rippl-Rónai Múzeumnak. A rovarpreparátumok mellett számos, a tevékenységéhez köthető tárgyat, valamint publikációit, szellemi örökségét is a múzeumra hagyományozta. Több, hivatalosan publikálatlan írásai között találtuk meg a győr-gyirmóti Holt-Rába éjszakai lepkéinek 2004-es felmérését. Átolvasva hamar kiderült, hogy országos szinten is értékes és releváns információkat tartalmaz ennek a viszonylag friss felmérésorozatnak a dokumentációja. Rövid átdolgozást és szerkesztést követően adjuk közre kutatását és annak eredményeit.

Horváth Gyula János (1961-2019) Győrött született, és egész életében születési helyének környékén, a Szigetközben és a Kisalföldön tevékenykedett. Felsőfokú tanulmányait a Keszthelyi Agrártudományi Egyetemen végezte, ahol agrármérnöki végzettséget szerzett. Már szakdolgozatát is a szigetközi nádasok lepkévilágából írta. 2012-ben a Miskolci Egyetemen posztgraduális végzettséget szerzett régészeti kulturális örökség, védelem és hasznosítás szaktanácsadó szakon. Pályája kezdetén három éven át növényi kártevő és kórokozó előrejelzőként a Győr-Moson-Sopron megyei Növényvédelmi és Agrokémiai Állomáson dolgozott, majd 1989-től haláláig a Fertő-Hanság Nemzeti Parkban a Szigetközi Tájvédelmi Körzet természetvédelmi őreként munkálkodott. A szigetközi „lepképasztor” (ahogy magát nevezte) egész életében szeretett tájegységének a megismeréséért és megismertetéséért tevékenykedett. Saját weboldalt tartott fenn a Szigetközzel és környékével kapcsolatos leírásokkal, információkkal, friss hírekkel, ahonnan saját írásai, cikkei, fényképei is elérhetőek (<http://szigetkoz.eu/index.html>). Horváth Gyula természetszeretetének, szakmai tudásának és lokálpatriotizmusának köszönhető, hogy a Szigetköz lepkévilága mára jól ismertnek számít.

Publikációi:

- HORVÁTH GY. J. 1986: Vizsgálatok egy szigetközi nádas lepkéfaunájában. Diploma dolgozat. - Keszthelyi Agrártudományi Egyetem, Mezőgazdaságtudományi Kar, Mosonmagyaróvár.
- HORVÁTH GY. J. 1993 : Adatok a Szigetköz lepkéfaunájának ismeretéhez (Lepidoptera). - Folia entomologica hungarica 54: 170-185.
- HORVÁTH GY. J. 1993: Magyarország faunájára új molylepkefaj a Szigetközből: a fagyalsodrómoly - *Clepsis consimilana* (Hübner, 1817) (Lepidoptera: Tortricidae). - Folia entomologica hungarica 54: 169-170.
- HORVÁTH GY. J. 1997 : A magyar faunára új lepkék a Szigetközből (Lepidoptera). - Folia entomologica hungarica 58: 237-238.
- HORVÁTH GY. J. 1997: Újabb adatok a Szigetköz lepkéfaunájának ismeretéhez (Lepidoptera). - Folia entomologica hungarica 58: 238-247.